

استدلال امام علی به آیه ولایت

کلیدواژه: ولایت، امامت، امام علی (علیه السلام).

پرسش: چرا امام علی (علیه السلام) به آیه ولایت استدلال نکرده؟

فهرست مندرجات

۱- آیه ولایت

۲- شبهه فخر رازی

۳- پاسخ اول

۴- پاسخ دوم

۵- پانویس

۶- منبع

آیه ولایت

«إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ؛
[۱] مائده/سوره ۵، آیه ۵۵-۵۶»

همانا ولی شما، تنها خدا و پیامبر اوست و کسانی که ایمان آورده‌اند؛ همان کسانی که نماز بر پای می‌دارند و در حال رکوع، زکات می‌دهند.»

شبهه فخر رازی

فخر رازی می‌گوید: اگر این آیه دلالت بر ولایت امام علی (علیه السلام) دارد، چرا خود ایشان به این دلیل روشن، استدلال نکرده است؟ شایسته بود وقتی ایشان در مقابل منکران ولایت قرار گرفت، برای اثبات حقانیت خویش، به این آیه استناد می‌کرد و چون چنین نکرده، پس این آیه، دلالتی بر ولایت ایشان ندارد.

پاسخ اول

در پاسخ باید گفت: اولاً چه بسا ایشان به آیه یاد شده استناد کرده و خبر آن به شما نرسیده باشد، بویژه این که دشمنان، اصرار داشته‌اند **فضائل امام علی** و **اهل بیت (علیه السلام)** پوشانده شود و مردم، بدان‌ها آگاهی نداشته باشند. بنابراین، نیافتن را نمی‌توان دلیل نبودن گرفت.

پاسخ دوم

ثانیاً در کتاب‌های متعددی، استدلال به این آیه نقل شده که به نمونه‌هایی اشاره می‌کنیم:

۱. **امام صادق (علیه السلام)**، از پدر بزرگوارش **امام باقر (علیه السلام)** از حدیث مناقشه امام علی (علیه السلام) و **ابوبکر** را هنگام به خلافت رسیدن ابوبکر، نقل می‌کند. در آن حدیث، امام علی (علیه السلام) با احتجاج به آیه ولایت می‌فرماید: «فَأَنشَدُكَ يَا اللَّهُ إِلَى الْوَلَايَةِ مِنَ اللَّهِ مَعَ وَلايَةِ رَسُولِهِ فِي آيَةِ الزَّكَاةِ بِالْخَاتِمِ أَمْ لَكَ؟ قَالَ: بَلْ لَكَ؛ [۱] **شیخ صدوق**، **محمد بن علی**، **الخصال**، ص ۵۴۹»
- [۲] **طبرسی**، **احمد بن علی**، **الاحتجاج علی اهل اللجاج**، ج ۱ ص ۱۶۱.

تو را به خدا سوگند می‌دهم آیا ولایت از جانب خدا با ولایت پیامبر خدا در **آیه زکات انگشتر** (در آیه‌ای که خداوند می‌فرماید: (وَ الَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ))، آیا این ولایت برای من است یا برای تو؟ ابوبکر گفت: ولایت در این آیه، برای توست.»- ۲. پس از مرگ خلیفه سوم، شورایی مرکب از شش نفر تشکیل گردید که تکلیف خلافت را معین کنند. علاوه بر امام علی (علیه السلام)، **عثمان**، **طلحه**، **زبیر**، **سعد بن ابی وقاص** و **عبد الرحمان بن عوف** در این شورا شرکت داشتند. امام (علیه السلام) در آن شورا به آیه ولایت

استدلال کرد و فرمود: «قَهْلَ فِيكُمْ اخَذَ اَذَى الزَّكَاةِ وَ هُوَ رَاكِعٌ غَيْرِي؟ قالوا: لا؛
[۴] [طبرسی، احمد بن علی، الاحتجاج علی اهل اللجاج، ج ۱ ص ۱۹۶.](#)
آیا در میان شما [پنج نفر]، کسی غیر از من هست که در حال رکوع، زکات داده باشد؟ گفتند: نه.»

پانویس

۱. [↑ مائده/سوره ۵، آیه ۵۵-۵۶.](#)
۲. [↑ شیخ صدوق، محمد بن علی، الخصال، ص ۵۴۹.](#)
۳. [↑ طبرسی، احمد بن علی، الاحتجاج علی اهل اللجاج، ج ۱ ص ۱۶۱.](#)
۴. [↑ طبرسی، احمد بن علی، الاحتجاج علی اهل اللجاج، ج ۱ ص ۱۹۶.](#)

منبع

[حدیثنت، برگرفته از مقاله «استدلال امام علی به آیه ولایت» تاریخ یازمایی ۱۳۹۶/۵/۷.](#)